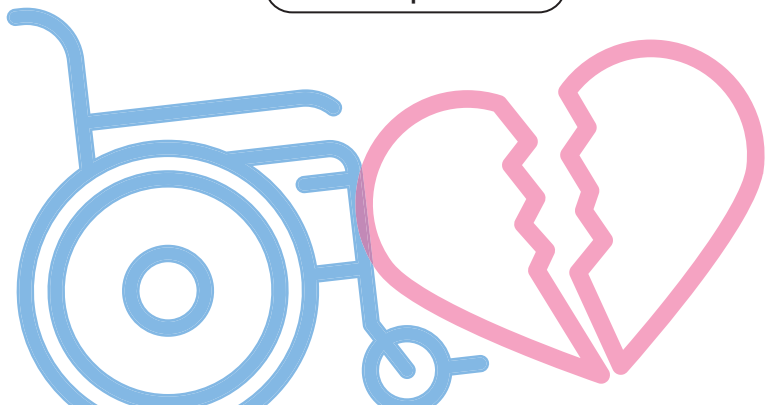

MÝTY O LIDECH S POSTIŽENÍM

aneb co si myslíme,
ale není to pravda?

SLUCHOVÉ POSTIŽENÍ

Neslyšící nemohou řídit auto.

Ve skutečnosti mohou neslyšící být velmi dobrými řidiči, neboť je při jízdě neruší rádio, ani si nepovídají se spolucestujícími.

Neslyšící nemohou poslouchat hudbu.

Mnoho neslyšících miluje hudbu a chodí na koncerty. Hudbu vnímají prostřednictvím vibrací.

Všichni lidé, kteří špatně slyší, potřebují na úřadech nebo u lékaře tlumočníka znakového jazyka.

Tlumočníka znakového jazyka potřebují pouze neslyšící, kteří mají jako mateřský jazyk znakový jazyk. Lidé ohluchlí či nedoslýchaví naopak preferují text napsat například na tablet či papír.

Všichni neslyšící na celém světě se domluví.

Každý stát má svůj znakový jazyk – existuje tak český znakový jazyk, slovenský znakový jazyk, německý znakový jazyk atd. Jakýmsi esperantem je pak mezinárodní znakový systém, který vychází ze 70 % z amerického znakového jazyka.

Neslyšící nemají problém s češtinou.

Pro neslyšící je čeština až druhý jazyk, mateřským jazykem je jazyk znakový. Z toho důvodu má mnoho neslyšících problém s češtinou – gramatikou, stylistikou apod.

Respirátor nebo rouška lidem se sluchovým postižením nevadí. Nosíme ji přece všichni...

Lidem se sluchovým postižením vadí hodně. Kvůli zakrytým ústům nemohou odezírat, proto pak mají problém s komunikací.

Když někdo špatně slyší a dostane sluchadla, hned slyší dobře.

Sluchadla sice kompenzují sluchovou ztrátu, ale člověk si na ně musí zvyknout a mít je přesně na míru nastavená od foniatra.

Neslyšící se ráno neprobudí, protože neslyší budík.

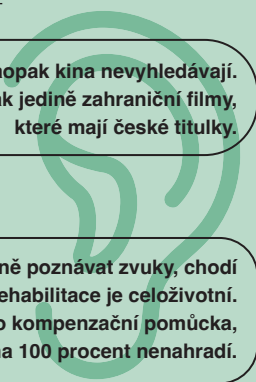
Lidé se sluchovým postižením používají tzv. vibrační budík, který si dají pod polštář a ten je spolehlivě probudí.

Lidé, kteří špatně slyší, mohou klidně chodit do kina. Tam přece musí slyšet, když je zvuk tak hlasitý...

Lidé se sluchovým postižením naopak kina nevyhledávají. A když už, tak jediné zahraniční filmy, které mají české titulky.

Po operaci kochleárního implantátu (KI) se z neslyšícího stane slyšící.

Neslyšící lidé se učí postupně poznávat zvuky, chodí na logopedii... Proces rehabilitace je celoživotní. KI je neuroprotéza, je to kompenzační pomůcka, ale zdravé uši na 100 procent nenahradí.

ZRAKOVÉ POSTIŽENÍ

Všichni lidé se zrakovým postižením umí Braillovo písmo.

Díky moderním technologiím, které jsou přístupné pro lidi se zrakovým postižením díky hlasovému výstupu a zvětšení obrazovky, aktivně používá Braillovo písmo čím dál méně lidí.

S bílou holí chodí pouze nevidomí.

Chodí s ní všichni, kterým zrakové postižení nedovoluje bezpečně se samostatně pohybovat. Těch, kteří mají zachované nějaké zrakové vjemy, je drtivá většina.

Lidé se zrakovým postižením nestudují vysoké školy, protože nevidí na studijní materiály.

Právě díky moderním technologiím a materiálům v počítači jsou mezi lidmi se zrakovým postižením například vystudovaní renomovaní právníci či ekonomové.

Pustili jste sednout v MHD člověka s bílou holí a on si pak vytáhl knihu a začal si číst. Je to podvodník!

Existuje velké množství zrakových vad. A ty mají různou intenzitu. Opravdu tedy existují i lidé, kteří vidí velice dobře, ale jen doslova pár centimetrů. Pokud se s někým takovým tedy setkáte, neodsuzujte ho hned jako podvodníka.

Každý nevidomý je šťastný, když ho převedeme přes přechod.

Než dotýkáte začnete tahat za rukáv, nejprve ho oslovte. A nikdy nemanipulujte s jeho bílou holí.

Když mají lidé se zrakovým postižením průvodce, nepotřebují vědět, kam jdou či jaké nástrahy je tam čekají.

Při doprovázení upozorňujte včas na překážky v cestě, případně i na schodiště a jeho směr.

Zrakově postižený nás nevidí, můžeme tedy rovnou mluvit k jeho průvodci.

Pokud si to člověk se zrakovým postižením nepřeje jinak, musíme naopak hovořit vždy přímo s ním, jinak dáváme najevo neúctu.

Lidé se zrakovým postižením jsou suchaři, kteří nesnášejí vtipy o zraku.

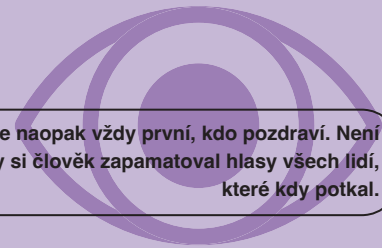
Naopak si ze svého postižení dovedou udělat legraci a jejich oblíbenou hlášku je: „Nevidím to černě.“

Braillovo písmo mohou číst jen nevidomí lidé.

Může ho číst kdokoli. Stačí k tomu aplikace pro mobily, která dokument nasvítí ostrým světlem svého LED blesku a Braillovo písmo pak přečte ze stínů jednotlivých teček (bodů) na fotografii. Výsledkem je klasický text v mobilu.

Když potkám nevidomého člověka, je jedno, kdo koho pozdraví první.

Při pozdravu buďte naopak vždy první, kdo pozdraví. Není totiž možné, aby si člověk zapamatoval hlasy všech lidí, které kdy potkal.

TĚLESNÉ POSTIŽENÍ

Lidé na vozíku nemohou mít sex. A děti mají jen ze zkumavky.

Mají sex. A stejně tak mohou mít děti, které se jim narodí přirozenou cestou. A to i přestože si dodnes mnozí lékaři myslí, že všichni lidé na vozíku mají děti díky umělému oplodnění.

Lidé na vozíku nemohou řídit auto.

Speciální úpravy aut umožňují, aby je řídili lidé na vozíku.

Lidé na vozíku mají nižší IQ.

Mají omezenou hybnost, nikoli omezený intelekt. Mnozí z nich studují na vysokých školách, dělají si i doktoráty.

S lidmi na vozíku je potřeba mluvit jako s dětmi.

Lidé na vozíku mají city jako všichni, mají v pořádku intelekt, je tedy důležité s nimi mluvit úměrně jejich věku. S dítětem na vozíku jako s dítětem, s dospělým na vozíku jako s dospělým. A dospělému automaticky netykejte.

Když jde s člověkem na vozíku doprovod, je potřeba řešit všechno právě s doprovodem.

Lidé na vozíku jsou svéprávní, a tak je potřeba k nim přistupovat. Doprovod jim kompenzuje omezený pohyb, nikoli intelekt.

Člověk na vozíku musí mít také partnera na vozíku.

Mnoho lidí na vozíku má naopak za životního partnera člověka bez handicapu. Spojuje je láska, nikoli handicap.

Vozíčkářům musíme automaticky pomáhat.

Než začnete pomáhat, zeptejte se, jestli dotýčný o pomoc stojí. Mnohdy nevyžádaná pomoc udělá více škody než užítku.

Lidé na vozíku se dnes už dostanou všude.

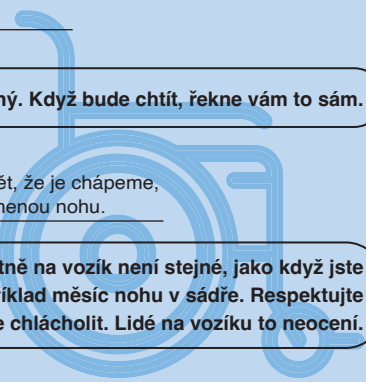
Mnohdy stačí zúžená futra, malý výťah a podobně. Než tedy člověka na vozíku někam pozvete, ujistěte se, že je celý objekt bezbariérový.

Lidem na vozíku nedělá problém mluvit o tom, jak se jim 'to' stalo.

Každý je jiný. Když bude chtít, řekne vám to sám.

Vozíčkáři ocení, když budeme vyprávět, že je chápeme, protože jsme sami měli například zlomenou nohu.

Být upoután celoživotně na vozík není stejné, jako když jste měli například měsíc nohu v sádře. Respektujte to a nesnažte se chláholit. Lidé na vozíku to neocení.

MENTÁLNÍ POSTIŽENÍ

Lidé s mentálním postižením nemohou pracovat.

I lidé, kteří mají lehký či středně těžký stupeň mentálního postižení, často pracují. Uplatnění nacházejí ať již na otevřeném trhu práce nebo v chráněných dílnách.

Lidé s mentálním postižením jsou nesvěprávní.

Nejsou. Uzavírání manželství, právo volit, právo podepisovat smlouvy... To všechno může sice soud člověku s mentálním postižením v rámci svéprávnosti omezit. Ale! V dnešní době se soudy začínají přiklánět ke jmenování opatrovníků. Díky tomu nedochází tak často ani k omezování svéprávnosti.

Lidé s mentálním postižením se chovají jako děti, proto s nimi tak musíme mluvit.

Mají sice snížený intelekt, ale to není důvod s nimi jednat jako s dětmi, pokud jsou dospělí.

Lidé s mentálním postižením jsou v životě určitě nešťastní.

Není potřeba je litovat. Dokáží se ze života radovat stejně jako kdokoli jiný.

Lidé s mentálním postižením nepotřebují sex. Jsou asexuální.

Lidé s mentálním postižením mají také sexuální potřeby a touží po jejich naplnění.

Lidé s mentálním postižením nejsou normální.

Kdo rozhoduje o tom, co je „normální“? Někdo hůře slyší, někdo třeba nevidí, jiný nechodí... A někoho třeba bolí hlava... Každé postižení s sebou přináší omezení. Ale je jen na nás, abychom byli tolerantní.

Lidé s mentálním postižením jsou hloupí, nedostudují ani základní školu.

Mnoho z nich studuje i na středních školách.

S člověkem s mentálním postižením se za každou cenu domluví sám.

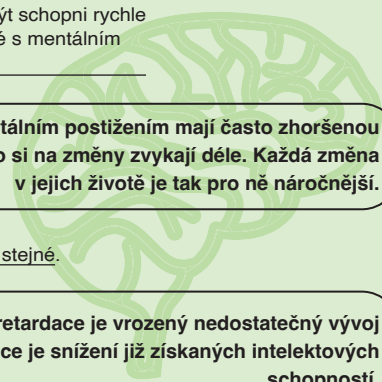
Pokud má dotyčný těžký stupeň mentálního postižení, je lepší využít ke komunikaci prostředníka – například osobního asistenta či rodinného příslušníka, který dotyčného zná a dokáže nám správně interpretovat jeho přání.

Život je plný změn. Musíme na ně být schopni rychle zareagovat. A stejně tak to mají i lidé s mentálním postižením.

Lidé s mentálním postižením mají často zhoršenou adaptabilitu, proto si na změny zvykají déle. Každá změna v jejich životě je tak pro ně náročnější.

Mentální retardace a demence je to stejné.

Zatímco mentální retardace je vrozený nedostatečný vývoj intelektu, demence je snížení již získaných intelektových schopností.

DUŠEVNÍ ONEMOCNĚNÍ

Duševní onemocnění trápí jen pár jedinců.

Před pandemií covidu-19 trápilo každého čtvrtého Čecha, po pandemii je to již každý třetí Čech!

Když vyhledám odbornou pomoc, znamená to, že jsem selhal.

Člověk, který zajde k odborníkovi, je naopak velmi silná osobnost, neboť si uvědomuje své limity.

Když půjdu k psychologovi/psychiatrovi, dostanu spoustu léků, které budu muset brát až do konce života.

Lékař posoudí, kolik léků (a jaké) nemocný člověk v té které fázi nemoci potřebuje. Je běžné, že se množství léků při zotavování z nemoci postupně snižuje.

Terapeut je člověk, který vás za peníze polituje.

Terapeut je člověk, který má nadhled, ptá se na věci v širších souvislostech a hledá řešení, která mnohdy nevidí ani rodina či přátelé.

Jsem mladý člověk, nepotřebuji přece pomoc psychologa.

Věk, pohlaví, zaměstnání... Nic z toho nehraje roli. Každý v životě může procházet složitou životní situací (rozvod rodičů, ztráta práce, onkologické onemocnění atd.), kdy nám odborník na duši může pomoci.

Lidé s duševním onemocněním by měli být zavřeni na psychiatrii.

Je mnoho alternativ k ústavní léčbě. A jednou z nich jsou například Centra duševního zdraví, kam lidé s duševním onemocněním docházejí nebo zaměstnanci tohoto centra docházejí za klientem domů.

Lidé s duševním onemocněním nemohou chodit do práce.

Naopak práce a pracovní návyky jsou mnohdy důležitou součástí zotavení z duševního onemocnění.

Duševní zdraví nesouvisí s fyzickým zdravím.

Jedno ovlivňuje druhé. Fyzické a duševní zdraví si představte jako propojené nádoby. Nemůžeme je tedy oddělovat.

Jednou duševně nemocný, navždy nemocný...

Pokud dostanou lidé s duševním onemocněním adekvátní léčbu, mohou se zotavit. Zotavení nemusí být vždy stoprocentní, ale důležité je, že si člověk bude znovu užívat život. A hlavně – bude mít sám nad sebou opět kontrolu.

Lidé s duševním onemocněním jsou násilníci.

Často je to právě naopak, tito lidé jsou spíše oběťmi násilí.

ZÁVĚREM

Jsou to naši kamarádi, spolužáci, kolegové. Mají postižení, o kterém nejspíš ani nevíme. Proč? Možná se ho snaží před okolím schovat. Avšak ruku na srdce. Každý člověk má nějaké trápení. A některé je třeba více vidět.

Jedno ale máme všichni společné. Chceme totiž žít, radovat se ze života, být respektováni a chceme milovat a být milováni. To všechno bez ohledu na postižení.

Bud'me tedy vlídní. A mějme vždy otevřené nejen oči, ale i srdce...

Speciální poděkování: Rádi bychom poděkovali žákům osmé a deváté třídy 6. ZŠ ve Frýdku-Místku, studentkám Ostravské univerzity, budoucím zdravotnicím ze Střední zdravotnické školy ve F-M, žákům devátých tříd ZŠ Alšova v Kopřivnici a studentům Jazykového gymnázia v Ostravě-Porubě. Ti všichni měli na besedách v Moravskoslezském kraji podnětné otázky, které byly inspirací pro vytvoření této publikace.

Text: Ing. Veronika Cézová Grafika: BcA. Magdaléna Zetek

Produkce: Mgr. Lenka Opočenská, Ing. Dan Konczynna, Mgr. Kristýna Konczynna

Tiskárna: beSURE s.r.o., Třinec Počet výtisků: 3000 ks

Vydavatel: Moravskoslezský kraj Brožura byla finančně podpořena z Operačního programu Zaměstnanost

Číslo projektu: CZ.03. 2. 63/0.0/0.0/15_007/0016001

ISBN: 978-80-7576-077-7

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Moravskoslezský
kraj